

Arild Moe

Perspektiver på fremtidig samarbeid med
Russland om Barentshavet

Polarkonferansen, Tromsø 16 mai 2006

Fridtjof Nansens Institutt

www.fni.no

Disposisjon

- Har vi relevante erfaringer?
- Vet vi hva vi vil?
- Er russisk og norsk problemforståelse lik?
- Hva er det institusjonelle grunnlaget på russisk side for forvaltningssamarbeid?

Erfaringer

- 30 års felles forvaltning av fiskeriressursene:
 - I hovedsak gode erfaringer i internasjonal målestokk!
- Men: Anslått russisk overfiske på 100 000 tonn torsk
 - Problemet søkes løst gjennom stadig utvidelse av kontrollsamarbeidet, men nye smutthull oppstår, og russiske myndigheter følger ikke opp

Hvorfor følger ikke russerne opp?

- manglende evne:
 - byråkratisk ”redsel” for å gjøre noe galt
 - små ressurser og manglende koordinering
 - byråkratisk kaos ifm. reorganiseringer
- manglende vilje:
 - ikke prioritert, vestlige standarder vel ”hysteriske”
 - korrupsjon?
 - ”så lenge alt ser riktig ut på papiret...”
- tafatthet!

Vet vi hva vi vil?

- Økosystem-basert forvaltning – er konseptet klart og forstått i Norge?
- Er de norske miljø, fiskeri- utenriks- og oljedepartementene enige seg imellom om forvaltningssamarbeide med Russland?

Er russisk og norsk problemforståelse lik?

Moderne teknologi og statlige krav skulle borge for at dette går bra. Hvis det mot formodning ikke skulle gjøre det, ligger feilen hos ingeniørene, ikke i for lite oppmerksomhet mot miljøet.

(Russisk havmiljøforsker om miljøutfordringene ved petroleumsutbygging i Barentshavet)

-
- Vektlegging av ”ekspertmeningen” og empiri i motsetning til ”folkemeningen”
 - Motvilje mot å gå inn i hypotetiske problemstillinger – ’føre var’-prinsippet
 - ‘Så lenge det ikke skjer noe konkret, er det lite befolkningen kan ta stilling til.’
 - På et vitenskapelig plan kan et problem ha lik definisjon men den forvaltningsmessige tilnærming være svært forskjellig
 - Utvikling vs. vern

Kan norsk politikk mistolkes?

- ”Bærekraft-til-verden”-syndromet
 - ”verdensmester” i miljøvern og fiskeriforvaltning
 - skal lære våre samarbeidspartnere ”bærekraft”
- Russisk motsvar:
 - ”kald fred”-syndromet: ”Dette er bare fine ord som Vesten (Norge) bruker for å skjule sine egeninteresser i forholdet til Russland”

Hva er det institusjonelle grunnlaget på russisk side for forvaltningssamarbeid?

- Fordelingen av ansvarsområder på russisk side er uklar og ustabil
- Nye runder med reformer sannsynlig
 - Norske myndigheter bør søke kontakt med alle som kan tenkes å ha innflytelse på saksområdet, både innenfor 'miljøsektoren' og utenfor

-
- Russisk miljøpolitikk generelt svak
 - Dårlig horisontal koordinering (sektorintegrasjon)
 - Initiativ til større samarbeidstiltak – som felles forvaltningsprinsipper i Barentshavet – må være forankret høyt oppe i det russiske systemet
 - Godvilje på embetsplan i Naturressursministeriet er ikke nok.

Konklusjoner – hva kan gjøres?

- Lære av erfaringer
- Rydde opp hjemme først
- Sette seg inn i russisk tenkemåte
- Vitenskapelige kontakter og samarbeid – viktig byggesten
- Bred, men saksmessig målrettet norsk tilnærming til den russiske forvaltningen
- Skrittvis tilnærming – ikke totalkonsept med en gang!

Takk for oppmerksomheten!

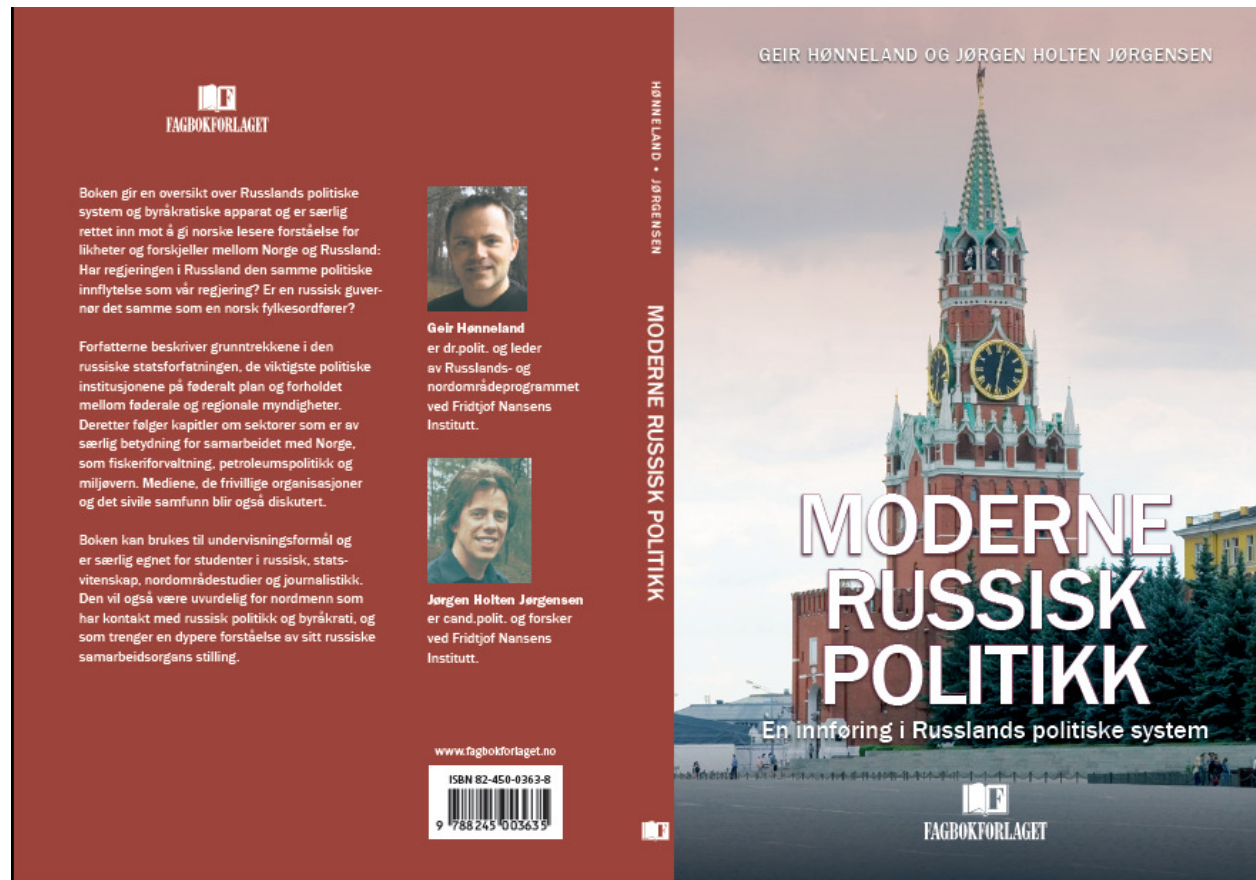
arild.moe@fni.no

Fridtjof Nansens Institutt

www.fni.no

Kommer snart!

Fridtjof Nansens Institutt

www.fni.no